

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАСТИКИ

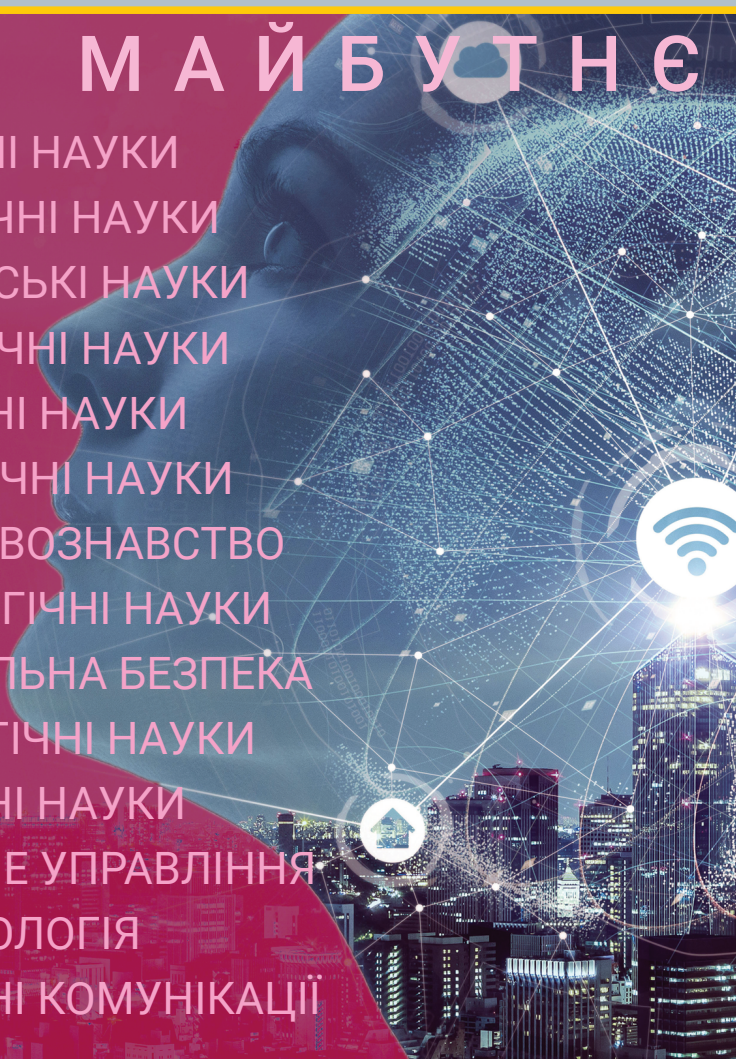
ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

16 липня 2024 р., м. Харків, Україна

С М А Й Б У Т Н Є

У ІСТОРИЧНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
Ч ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ
А ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
С ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
Н МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ
І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
С ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
Т ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ
Б СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

**ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК
ВІДПОВІДЕЙ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 16 липня 2024 р.)

Харків
«Право»
2024

УДК 70+14+159+32+33+34+351+37+65+8

Г54

Редакційна колегія:

Требін М. П., доктор філософських наук, професор (голова);

Панфілов О. Ю., доктор філософських наук, професор;

Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;

Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка;

Шевченко Л. С., докторка економічних наук, професорка

Глобальний світ і Україна: сучасні виклики та пошук відповідей : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 лип. 2024 р.) / [редкол.: Требін М. П. (голова), Панфілов О. Ю., Прудников В. А. та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2024. – 108 с.

ISBN 978-617-8448-68-4

Збірник містить доповіді, у яких висвітлено філософські, економічні, правові, політологічні, соціологічні, культурологічні аспекти процесу глобалізації, формування цифрового суспільства, місце та роль України в сучасному глобальному світі, пошук відповідей на виклики сьогодення.

УДК 70+14+159+32+33+34+351+37+65+8

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2024

© Харківська асоціація політологів, 2024

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2024

ISBN 978-617-8448-68-4

Секція: Філологічні науки

Ємельянова О. В.

кандидатка філологічних наук, доцентка,
Сумський державний університет

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМЕМОРАТИВНОЇ ПРОМОВИ

Комеморативна промова, також відома як церемоніальна або епідейктична промова, – це окрема форма публічного звернення, яка зосереджена на святкуванні, вшануванні чи згадці про важливі події, осіб або історичні віхи. На відміну від інших типів промов, таких як інформативних чи промов-переконань, комеморативна промова не має на меті представити нову інформацію чи змінити переконання та ставлення аудиторії. Натомість її ключова мета – викликати емоції, посилити спільні цінності та зміцнити зв'язки всередині спільноти.

Комеморативні промови відіграють вирішальну роль у культурній та соціальній структурі суспільства. Вони є засобом збереження колективної пам'яті, пошанування традицій та виховання почуття приналежності та ідентичності. Як зазначають Т. Адамс та В. Вініцкі-Серуссі, розв'язання ключових питань колективної пам'яті безпосередньо пов'язане з аналізом політичних, культурних та соціальних міркувань в аспекті трансформацій колективної пам'яті з огляду на постійні зміни [1, с. 317]. За допомогою комеморативних промов доповідачі представляють важливий внесок діячів, відзначають історичні події та досягнення, які є значущими для громади та країни загалом.

Комеморативні промови мають кілька особливих прагматингвістичних характеристик, які вирізняють їх серед інших типів публічних промов, а саме:

а) урочиста тональність (комеморативні промови зазвичай мають святковий та піднесений тон, зосереджуючись на позитивних аспектах певної події, діяльності та здобутках особи, що вшановується, чи визначних досягненнях);

б) емоційна привабливість; оскільки комеморативні промови мають на меті викликати в аудиторії певний прогнозований спектр емоцій, таких

як гордість, благоговіння чи ностальгія, на протигагу промовам-переконанням, де домінують звернення до логіки чи наведення раціональних аргументів;

в) додержання протокольних традицій представлення даного типу промов, а саме: використання церемоніальної мови, символічних жестів або специфічних риторичних структур;

г) активне залучення аудиторії через використання спільного досвіду, колективних спогадів або закликів до дії, які зміцнюють цінності та ідентичність спільноти.

Процес підготовки комеморативної промови є ретельним та вимагає пильної уваги до вивчення історичного контексту, вагомого значення події, особи чи досягнення, що вшановуються. Ефективні комеморативні промови досить часто експліковані переконливим представленням інформації, яка подає сутність події та резонує з аудиторією. Майстерне уживання доповідачем лексико-стилістичних засобів, таких як метафори, аналогії, повтори чи алітерації, мають на меті посилити емоційний вплив та сприяти закарбовуванню інформації свідомістю адресата. Не менш важливим є і сам процес виголошення комеморативної промови, який має бути ретельно продуманим, виваженим та пильним до реакції аудиторії, де тональність промови, темп, тембр та мова тіла, мають посилювати інформативну глибину повідомлення.

Процес підготовки комеморативної промови є певним викликом для оратора, оскільки вимагає дотримання тонкого балансу між додержанням ustalених у суспільстві традицій та звичаїв поряд з включенням новітніх перспектив та активним залученням аудиторії. Важливо пам'ятати про необхідність уникати кліше та банальностей, які потенційно можуть зменшити рівень впливу на аудиторію та нівелювати автентичність комеморативної промови. Варто завжди зважати на той факт, що пам'ятні заходи часто об'єднують людей із різним досвідом та поглядами, і, відповідно, оратор має представити комеморативну промову, яка резонує з усією аудиторією. Важливим аспектом також є збереження актуальності комеморативних промов відповідно до вимог часу з тим, щоб вони залишалися значущими та важливими для мінливих соціальних, культурних і політичних контекстів. Так науковці А. Ліпінський та Г. Сабо зазначають, що комеморативні промови можуть відрізнятися в залежності від того, до якої політичної партії належить оратор [2].

Комеморативна промова є унікальною та потужною формою публічного звернення, яка відіграє життєво важливу роль у збереженні колективної пам'яті, вшануванні традицій та зміцненні зв'язків між громадами та членами суспільства. Усвідомлюючи ключові характеристики комеморативної промови, етапи та стратегічні кроки її підготовки, а також враховуючи потенційні виклики, що стоять перед оратором під час підготовки та представлення комеморативної промови, доповідачі можуть створити та виступити з комеморативними промовами, які надихнуть, зацікавлять та матимуть тривалий вплив на аудиторію.

Дослідження проводиться в межах реалізації проекту «Комеморація російсько-української війни в системі державної гуманітарної політики: формування сталої моделі консолідації українського суспільства» наукового напрямку «Гуманітарна наука Сумського державного університету» 2024–2025 років (реєстраційний номер БФ/23-2021).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Adams T., Vinitzky-Seroussi V. Memories of Others for the Sake of Our Own: Imported Events in American Presidential Rhetoric (1945–2020). *American Journal of Cultural Sociology*. 2023. Vol. 11. P. 317–336. <https://doi.org/10.1057/s41290-022-00157-2>
2. Lipiński A., Szabo G. Heroisation and victimisation: populism, commemorative narratives and National Days in Hungary and Poland. *Journal of Contemporary European Studies*. 2022. Vol. 31, Issue 2. P. 345–362. <https://doi.org/10.1080/14782804.2022.2130190>

Мельничук Р. І.,

кандидатка філологічних наук,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОНОСЕМАНТИЗМУ У ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЯХ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ІЗ ЗНАЧЕННЯМ «РУХУ»

Фоносемантика є не лише мовознавчою інтеграційною дисципліною, але і однією з найсучасніших проблем психолінгвістики, що функціонує